

117 32
4

DUBL. NOD.

**ANDRĒJA
KURCIJA**

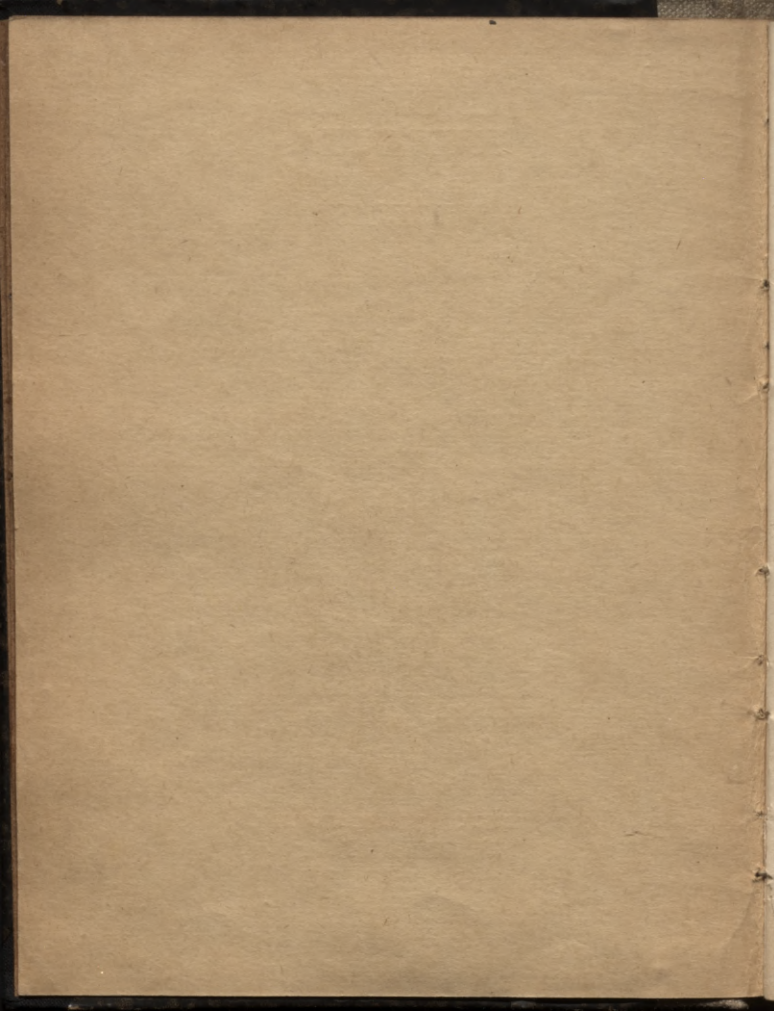
DZEJAS

**BARBARS
PARĪZĒ**

**LAIKMETA
IZDEVUMS**

L $\frac{A}{3540}$

DUBL. NOD.

ANDRĒJS KURCIJS

B A R B A R S
P A R Ī Z Ē

DZEJAS

L A I K M E T A I Z D E V U M S

L. V. B.
In. ~~164419~~ V

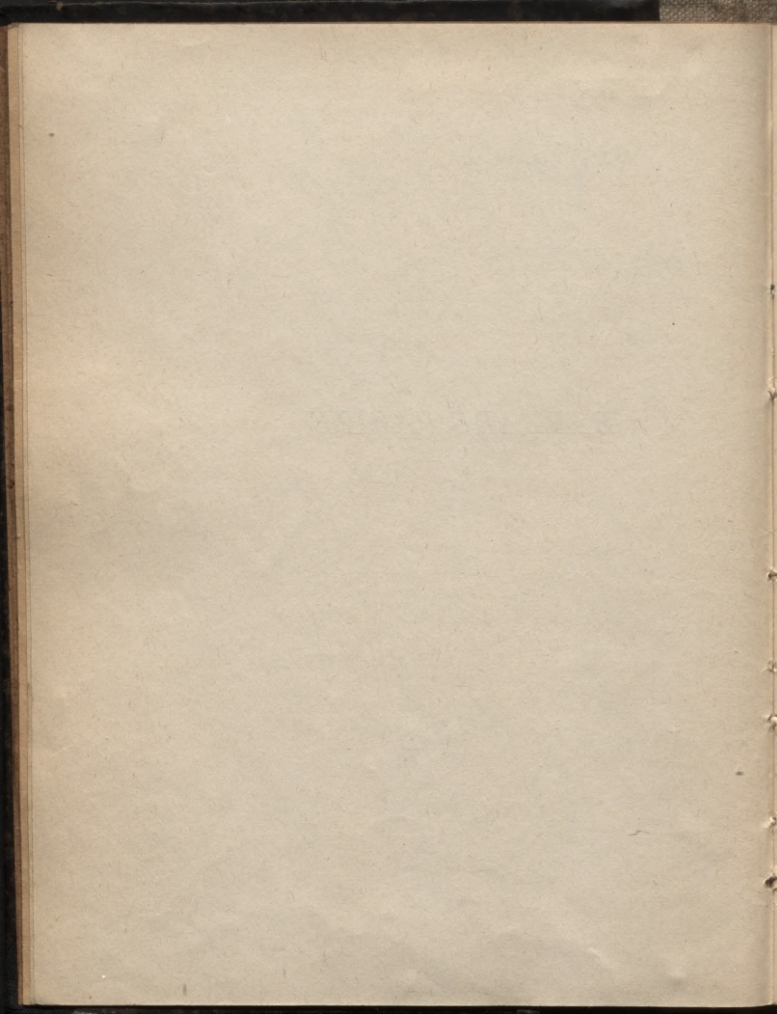
28

0306122379

LATVJU KULTURA, RĪGA

LATVIJAS BIRLIOTĀ
VALSTIS

BARBARS PARĪZĒ

Starp muzeju mūmiju trūdošām miesām,
Svētbildēm, Jeziem un kardinaliem
Un vecām bruņām, taurēm un šķēpiem,
Starp karaļu skrandām, ko deldē nu kodes
Un dzēlīgais smīns,
Es redzēju jostu, kuŗu ap gurniem
Aplika bruņnieks madonnai savai
Aizjādams kaŗā.—
Nabaga vīrs, kas pats sevi gribējis izsmiet!—
Nabaga filistrs, dūšīgam bruņniekam līdzīgs,
Kas aizslēgt grib dzīvam dzejniekam muti
Ar aizspriedumiem un nejēdzību.

Centrā

Uz Mūku bulvara stūra,
Angļu turistus grūzdams,
No rokām kā klaudzēdams izkrīt
Bedekers — bībele svētā,
Es laužos pa drēbnieka durvīm,
Un dikts ir mans barbara sauciens:
Smokingu, smokingu, dodiet man
Smokingu!
Par vienu smokingu — veselu valsti!
Mana sirds —
Ta raugas no krūtīm
Ar rētām un trumiem
Un žēluma melmeņu sērgu.
Smokingu, smokingu, dodiet man
Smokingu!
Vive! Tu, Parīzes drēbnieks,
Un māksla dekoratīvā!
Slēp, glabā tu manu sirdi
No cilvēku skatiem
Un apliec man melnās bruņas
Fasons — Old England! —
Aiz melnām smokinga bruņām
Es remdēju savas šausmas
Un prieka kļiedzienu mežonīgo
Šai gudri mirstošā zemē.
Lai dzīvo pasaules drēbnieks!

■

Eifeļa torņa sprindzīgiem lokiem
Piebāžu ausi un klausos:
Tavu radio balsi es gaidu.
Runā!
Bet velti . . . Es tikai dzirdu,
Ka miesnieki Buenoss - Airesā dzied
No kautuvēm nākot,
Bet tevi auss neuztver mana,
Un gaidošā sirds man nobrakst
Kā torņa kāpne zem amerikaņzolēm.

Divas raķetes naktī
Pār Senas krastiem —
Divas raķetes naktī
Vareni straužas
Un diktas
Un lepnas —
Divas raķetes naktī —
Tās tavas kājas,
Kas aiziet pār zemi bez atgriešanās . . .
Divas raķetes naktī
Pār Senas ūdeņiem stingiem —
Pār manu dzīvi.

Es esmu drūmīgs motocikletists,
Vakara miglā
Elizejlaukos
Kas joņo starp auto kvēlošām acīm
Diktāk un diktāk,
Lai paceltos gaisā
Un pārlektu pāri
Triumfa arkai,
Pāri skumjām un tumsai,
Pāri pats sev.

Man pretī zied karmina lūpas,
Bet iss ir šo lūpu pavasars:
Auto eļš vērsmi,
Un karmins notek
Un sarec kā trūdi
Ap lūpu kaktiem,
Un sirds mana brēc.
Zīnu,
Ir tavas lūpas,
Kuŗas es meklēju visās tautās.
Zīnu — tās krāso
Dzīvības ozons.

■

Es nezinu, kur tu esi,
Bet šovakar pasaulē kliežu
Elektroplakātiem visos stūros:

„Uzmanību!“

Tas, kurš nezin, tas maksā,
Maksā kā es ar sirdi,
Maksā ar labāko reklaminti,
Asinīm savām.

„Uzmanību!“

„Uzmanību!“

It visur, kur tu vien staigā,
Tur zemē sirds aprakta mana,
Kā aprakts guļ nezināms kareivis
Zem Triumfa arkas,
Zem tavām kājām.

Es vientuļš gājējs pret rītu,
Kad tramvaji snauz jau iekš depo,
Un bulvari aizdara restoranis,
Un cilvēki muguras atliec
No garās klausības kungiem.
Es vientuļš gājējs pret rītu,
Un sirds man no kalpības gurda,
Bet kalpoju es tikai tev —
Tev, kas tu izaudz no manas galvas
Kā kolonna Ludviķa laukā.
Es vientuļš gājējs pret rītu.
Pats Ludviķis iznāk man pretī:
„Netici Antuanetei“ — saka
Un noņem sev galvu
Un galanti aizmet to prom.
Es vientuļš gājējs pret rītu,
Bet galva man vēl ir plecos,
Un es tev vēl ticu.

Kā nabaga ielas meita,
Pēc vakara nesekmīga,
Kremt sausu maizi vientuļā bārā,
Ilgās pēc pusdienām gārdām,
Tā katru nakti es tagad graužu
Savus vecos sirds pārmetumus
Saucot pēc vispasauls viesnīcgaldiem,
Kad tu reiz man sēdēsi pretī
Ar sarkanu rozi pie krūtīm,
Ar paradīzes putnu matos,
Ar briljantiem piecos pirkstos,
Bet virtuves durvis stāvēs
Viskrietnākais pilsons—dievs vecais
Un pasniegs mums skābu putru
„Excelsior“.

Mana sirds—
Milosas venera Luvrā
Starp amerikāņsieviešu izdzimumiem
Un pūkainiem profesoriem,
Kam jaunību iešlircēt pēdējais brīdis,
Garlaikojas un skumst...
Nabaga venera Luvrā!
Tie tevi pārvērta pilsoņu dāmā,
Izpētīja tev krustu un skaustu
Un priecēja modernos—
Akušerus.
Barbara sirds!
Aptausta tevi netīriem pirkstiem,
Pārgudri rausta plecus
Un vāciski runā par estētiku.

Monmartra augstākā kalnā
Gaidīju tevi.
Pie manām kājām Parīze vecā,
Kurā es ielauzos barbars,
Sirdī ar smilkstošu rumiņu orķestri,
Diriģents kuņam kontraktu lauzis
Un aizlaidies lapās.
Bet velti es gaidīju, ģeķis!
Tu nenāc kā vērdzene šodien
Pa Latiņu kvartālu zinātni svīstot;
Tu neražo virsvērtību,
Zem kuņas nosmakt,
Debesis alkstošu izkārtu mēli—
Jo tu esi auša,
Un ceļš tavš kā rītam pa gaisu
Vējains un liesmains,
Aeroplanīgs un briesmīgs . . .
Es gaidu vēl tevi
Monmartra augstākā kalnā.

Pie Senas krastmalas bukinistiem,
Starp grabažām, grāmatām retām,
Starp gleznām un tēliem svešiem,
Imperatoriem lieliem un maziem,
Sen izbijušiem,
Starp skaistulēm godalgotām
Es meklēju tevi,
Jo tiešām tu esi vislielākais valdnieks
Un lielākā skaistule zemē.
No vecām gleznām, grāmatām retām
Tu raugies uz mani,
Un roze tev mutē,
Ta izsmaržo reibu.
Starp grabažām, grāmatām retām
Reibst galva no tuvuma tava:
Man bail, ka negāžos Senā.

Kā Parīzes pisuari
Ir mana sirds:
Ārīgi plakātais veids—
Viss maska,
Bet iekšpusē melnvēsas sienas,
Un mūžīgi ūdens tur plūst
Uz leju,
Uz dzelmi,
Uz nāvi.
Tas svētais valgums, kas nepieciešams
ir visur,
Daļa no dzīves un atdzimšanas.

Uz ešafotlauku
Zem vakara sarkanās ģiljotīnas
Es stiepu sirdi,
Savu sirdi, kas negrib aprimt
Un raujas pie tevis ar visām cīpslām,
Visām muskuļu šķiedrām —
Šī sirds, kas bez prāta —
Sirds mana.
Bet kāds gan bij prāts,
Kas sirdī man neprātu lika,
Dzīvību pārversdams grēkā,
Likumu — nievā?
O, šis likumu devējs,
Cilvēku naidnieks,
Teatra spēlmans liekulīgais!
Kā gribētos izsvilpt man viņu
Un mierīgā vaigā tam iemest
Vanckara olu!
Bet blēdis viņš slēpjas
Aiz kulisēm neziņas tumsā.

■

Vins dzirkstošs — prožektorliesma
Monmartra kalnā caur nakti,
Saule starp platānu lapām
Buloņas mežā.
Es raugos glāzē, kā prātīgi dzērāji dara,
Un neprāts grābj manu sirdi:
Tavus skanīgos smieklus es dzirdu —
Kumeļa zviedzienus skaļus
No sārta pūkainām nāsīm —
Es dzirdu un klausos,
Klausos . . .
„Monsieur!“ pienāk man viesmīls.

Es esmu lapa,
Kas vasaras kveldē
Kaisās pa Parīzes gatvēm
Parizietei zem kājām.
Vēl rudens ir tālu,
Bet sirds man jau nokūst.
Es esmu lapa
Vītusi bulvaros vasaras kveldē,
Un pāri man aiziet
Tavu kāju jambainais gājiens.

Plūst ūdens no fontanu rīklēm
Parīzes tvanīgā naktī,
Kas atmiekšķē atziņu šķautnes
Pie sievu brūnganām krūtīm,
Kā asfalts miekšķ Parīzes ielās.
Tik es vēl nevaru aprimt.
Es stāvu un gaidu —
Gaidu, ka Parīzes torņos
Modīsies vaļa gaiļi un dziedās
Vareno kukureku,
Es gaidu . . .
Kaut sirds mana būtu no vaļa!

Zem petrolijlampas abažura
Sēdu es Monmartra krodziņa kaktā
Starp frančiem, angļiem, krieviem un moriem
Brālīgā aliancē—latvietis pats
Un jūtos kā pasaules centrā.
Pie sienas Jezus,
Nezināma meistara veidots,
Skumīgi mirkšķina acis
Uz grēcīgo Martu,
Kuŗu šeit zīmējis Ropss
Dievišķas apceres brīdī.
Sēdu un raugos zilganā tvanā.
Baltbārdains vecis—saimnieks,
Ap galvu sarkanais gallu lakats,
Par komunu dzied un balss tam
Brīžiem nodreb kā taure
Un vēsta—viņš svētkos ir bijis . . .
Mīļā! Arī mums bij svētki,
Komuna bija, 1870. gads . . .
Ko velti es raugos nu zilganā tvanā?

Pie Notr-Damas sarkanām durvīm
Atsleju savu
Melno barbara galvu.
Man citur vietas vairs nava.
Augsts un tāls
Laižas pār Parīzi vakars.
Vējš iedziedas chimere rindā
Domīgs un svešs.
Es zemāk noliecu galvu,
Es sagaidu tavus soļus,
Un manā sirdī ir grēks:
Nav,
Nav man vairs atziņas
Viņas,
Ka visi ir brāļi!
Manā sirdī ir grēks,
Un tu esi tālu . . .
Pie Notr-Damas sarkanām durvīm
Atsleju savu barbara galvu
Un domāju pēdējo domu —
Par tevi.

Es šodien sēdu kā Ruso dārzos
Rožaini vieglos.
Man blakus Nanā,
Kā manas dzīvības laimīgās dienās.
Bet tas tikai mirklis. Viss mainās:
Tik vēsi guļ priekšā man Olimpija,
Bet viņas miesa ir plāna—
Es redzu tai cauri,
Un tur jau man raugas Odaliskas
Engra grieķiskā ciska. . .
„Ko jūs, kungs, domājiet par mākslu?“
Pienāk un prasa man filistrs.
Un atbildis viņam es rādu
Nerātņu Ropsu vislabākā vietā.

Pie visām Parīzes baznīcām,
Kurp aizbraukt vien pratu ar omnibusu,
Tavu vārdu es piesaucu šovakar
Un sūdzēju savus grēkus:
Apžēlojies!
Ak kāds es biju
Ļauns,
Neprātīgs.
Kūtrs
Un nejēdzu aizstāvēt tevi,
Tevi — cerību manu
Nākamiem laikiem!
Apžēlojies!
Nāc, ved mani tālāk,
Jo manu es puvuma smaku
Ap sevi, un katru dienu man jāredz,
Ka piepamst un briest
Tik tas, kas nicina tevi!—
Tā lūdzu es ilgi,
Bet akmens torpi novērsās īgni
No manis un vēroja tumsā.
Un rītā
Prokopa kafejnīcā
Starp tukšajiem galdiem es izsaucu
Dantona ēnu:
„Dod atbildi, izblauj kā toreiz!“
Bet Dantona mute bij akmensstīva,

Un sirds man vīta no gaidām.
„Nekas“, kāds mierinot teica,
„Viss notiek, kam jātiek.“—
Vai tas bij prātnieks vai viesmīls?

Kad taustiņa rīts
Starp Parīzes pelēkiem namiem,
Es atjēdzos pēkšņi un ieraudzīju,
Ka preti man nosēdies Gruzna,
Ticīgais piīts,
Un Vecozols-Odisejs bezdzimtenīgais,
Un acis man ieplētās brīnā:
Ak, visu nakti es nebiju redzējis viņus,
Šos krietnos ļaudis!
Ak, visu nakti es meklēju sevi—
Tik sevi
Parīzes tumsā.

Ardievu, vecā Notr-Dam!
Snaud tālak nu savu gadsimteni.
Tavu siluetu tumšo vakara krēslā
Ar visiem svētiem un chimeru galvām
Es aiznesu līdz sev par zīmi,
Ka viss virs zemes tik ēna.
Ardievu!

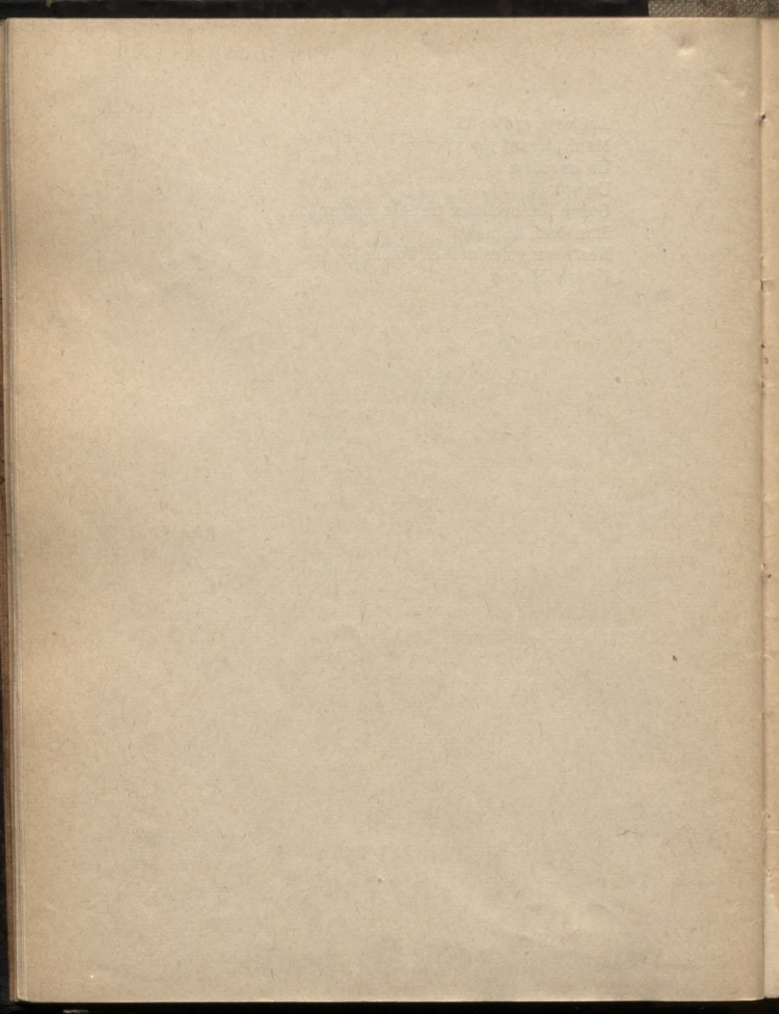
Ardievu, Verlen Luksemburgas parkā!
Paliec nu viens un rudens naktīs,
Kad vēji iekaucas kokos,
Dzirdi, ka sauc tavu vārdu
No ziemēļu nejēdzības
Un garlaicības Elizejiem.
Ardievu!

Ardievu, viesmīļi restoranos!
Mēs redzēsīmies tik pastaru tiesā
Pie porcijam diženām brangām
Zeltītos amerikāņbāros
Ar šīberiem glauniem
Un engēliskiem.

Ardievu!
Ardievu Parīze, vecene cēlā!
Kas mani mācīja saprast un redzet,
Ka viss tikai cilvēka radīts,
Un prieki un bēdas,
Un raudas un smieklī
Tik garšas lieta — ne vairāk.

Ardievu, ardievu!
Mani aizrauj jau vilciens,
Un es stāvu
Un spiežu
Galvu pie bremzes turekļa sarkanā:
Man bail, ka naktī
Neatskan griezīgais svilpiens —
Uz apstāšanos.

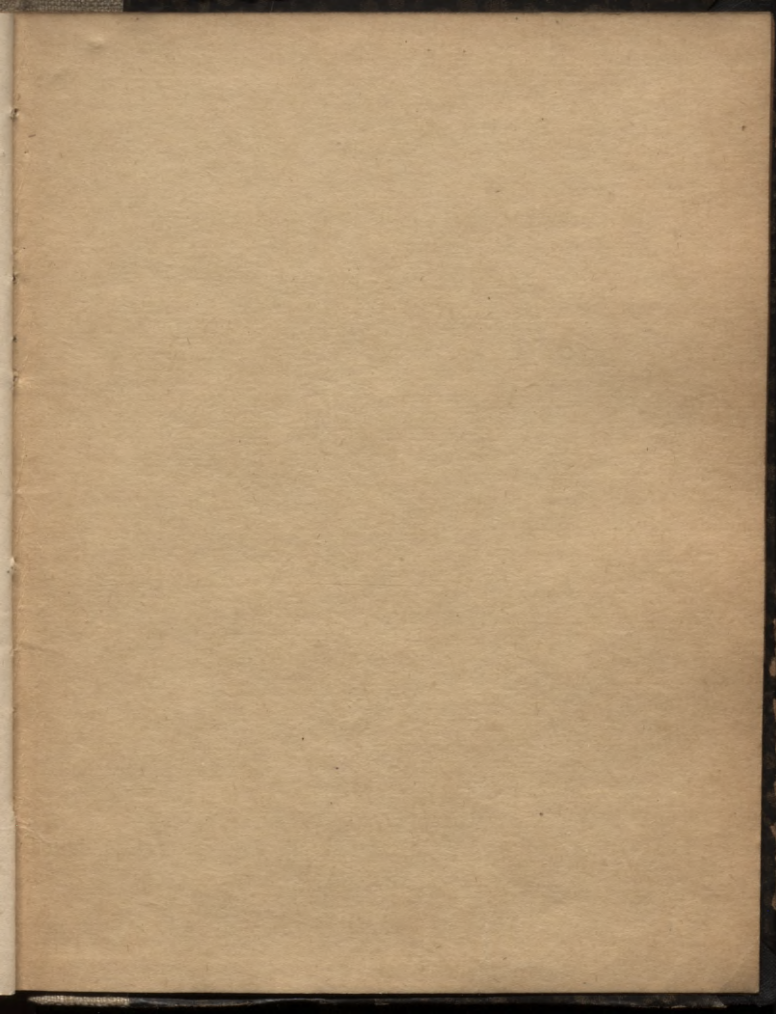

Andrēja Kurcija raksti:

- Saules bēdas. Dzejas. 1910. g. „Stara“ izd.
Bez prieka un dailes. Dzejas. 1915. g. „Stara“ izd.
Mana grāmata. Dzejas. 1919. g. A. Gulbja izd.
Vita nuova. Poema. 1921. g. A. Gulbja izd.
Pasaules klajumā. Dzejas. 1921. g. „Daile un darbs“ izd.
Dvēseles kabarejs. Dzejas. 1921. g. „Kulturas balss“ izd.
Dziesmas melnbaltai madonnai. Dzejas. 1922. g. „Vaiņaga“ izd.
Aktīvā māksla. 1923. g. „Laikmeta“ izd.
Cīņa ar nezinamo. Stāsti. 1923. J. Rozes izd.
3×3 mēnesnīcas. Stāsti. 1925. g. „Jaunā Vārda“ izd.
Utopija. Dzeja. 1925. g. „Laikmeta“ izd.
Barbars Parīzē. Dzejas. 1925. g. „Laikmeta“ izd.
Teatrs. 1925. g. „Jaunā Vārda“ izd.

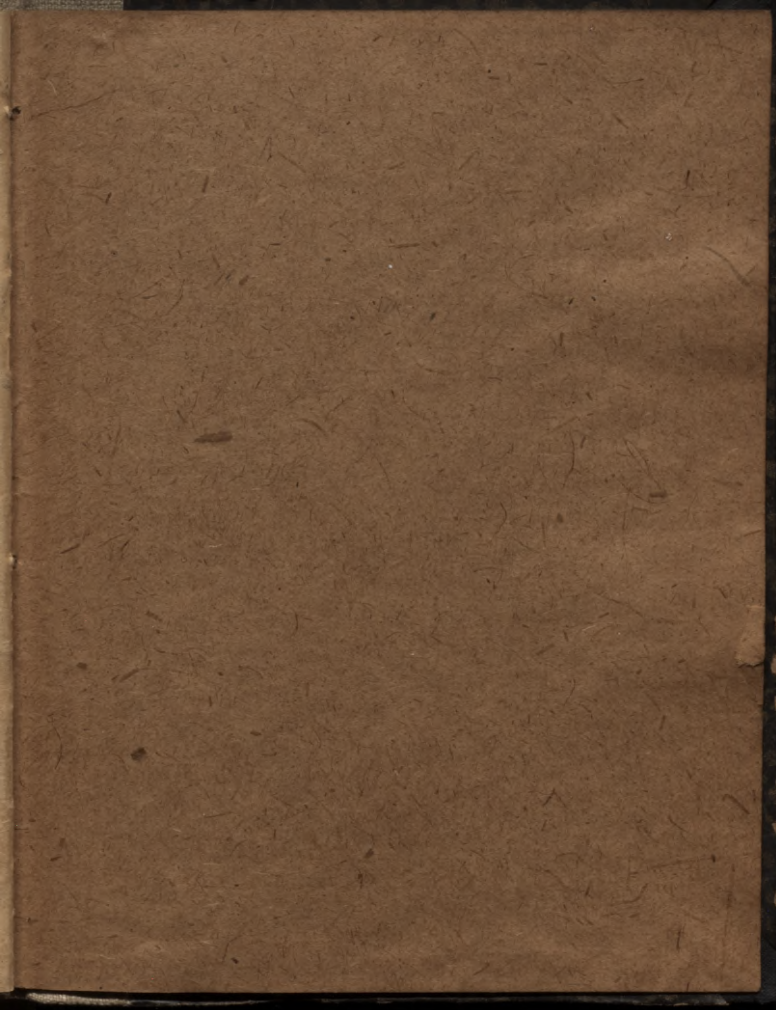
100-852
Gallo

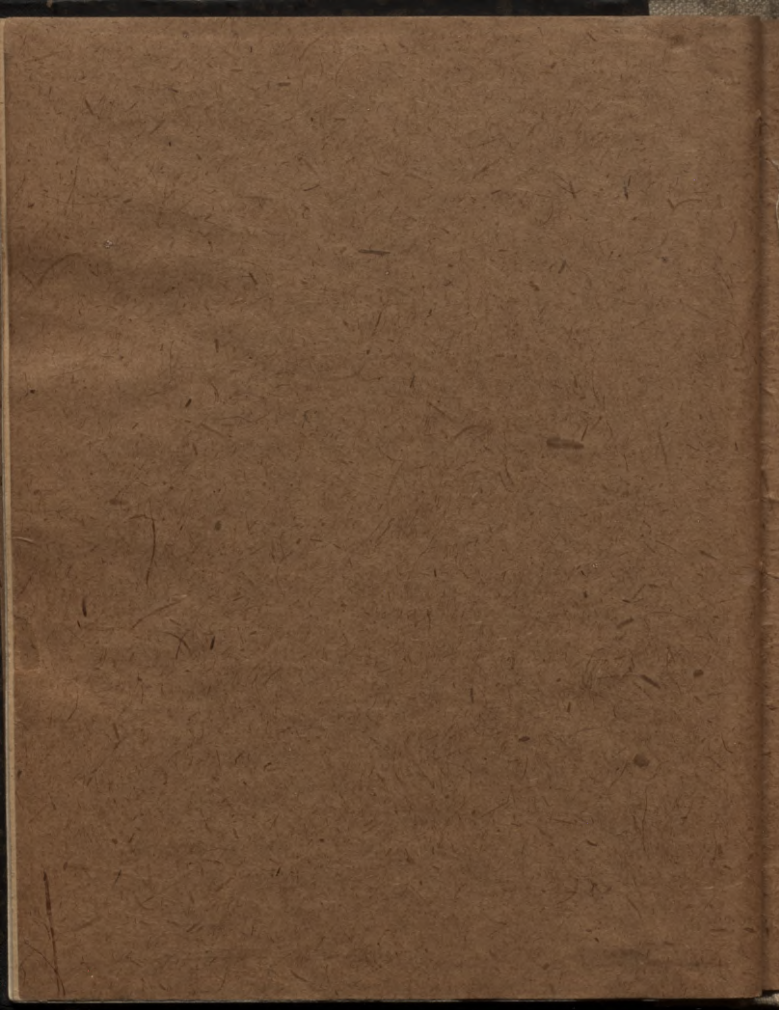

-8 OKT. 1925

Maksā 60 sant.

145
LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306122379